

EPİKÜROS KİMDİR?

”Bahçenin Bilgesi ve Sarsılmaz Huzurun Mimarı”

M.Ö. 341 - 270 yılları arasında yaşamış olan Sisamlı **Epiküros**, felsefeyi ”mutlu bir yaşam sürme sanatı” olarak gören Helenistik dönemin en büyük düşünürlerinden biridir. Atina’da kurduğu ve ”**Bahçe**” (*Kepos*) olarak anılan okulu; kadınların ve kölelerin de dahil edildiği, toplumsal statülerin reddedildiği ilk özgür topluluklardan biridir. Onun için felsefe, ruhun hastalıklarını iyileştiren bir ilaçtır.

Atoma Dayalı Özgürlük ve Clinamen

Demokritos’un atomcu görüşünü benimsemiş, ancak ona çok önemli bir ekleme yapmıştır: **Sapma** (*Clinamen*). Atomların bazen öngörülemez şekilde saptığını savunarak, katı belirlenimciliği yıkmış ve insana **özgür irade** alanı açmıştır. Evren tanrıların keyfi müdahalesiyle değil, maddi atomların çarpışmasıyla oluşur; dolayısıyla doğa olaylarından korkmaya gerek yoktur.

Ataraksia: Ruhsal Sarsılmazlık

Epiküros felsefesinin nihai hedefi **Ataraksia**’dır; yani her türlü ruhsal çalkantıdan, korkudan ve acıdan kurtulup ulaşılan sarsılmaz iç huzur. Bilge kişi, dünyevi hırsların ve gereksiz arzuların gürültüsünden uzaklaşarak, kendi iç bahçesinde sessiz ve dingin bir yaşam kuran kişidir. Bu, edilgen bir kaçış değil, akılcı bir denge hâlidir.

Haz Anlayışı: ”Acının Yokluğu”

Genellikle yanlış anlaşılan hazcılığı (*Hedonizm*), sınırsız eğlence değil; bedensel acının yokluğu (*Aponia*) ve ruhsal dinginlik olarak tanımlar. Ona göre en büyük haz, bir kâse su ve bir parça ekmekle elde edilen basit tatmindir. ”Lüks bir sofra, peşinden mide ağrısı ve pişmanlık getiriyorsa o gerçek bir haz değildir.” Sadelik, mutluluğun anahtarıdır.

Ölüm ve Tanrı Korkusundan Kurtuluş

İnsanlığı mutsuz eden iki büyük korkuyu mantıkla yok eder: 1. **Ölüm Korkusu**: ”Ölüm varken biz yokuz, biz varken ölüm yok; o hâlde ölüm bizim için hiçbir şeydir.” 2. **Tanrı Korkusu**: Tanrılar mükemmel varlıklardır ve insanların küçük işleriyle uğraşmazlar, bize ne ceza ne de ödül verirler. Bu farkındalık, insanı varoluşsal bir hafifliğe kavuşturur.

Dostluk: En Büyük Servet

Epiküros’a göre dostluk, bilgeliğin mutlu bir yaşam için sunduğu tüm olanakların en yücesidir. ”Tek başına yemek yemek, bir aslan gibi yaşamaktır; oysa dostlarla paylaşılan sade bir sofra gerçek insani mutluluktur.” Bahçesi’nde kurduğu dostluk temelli yaşam modeli, bireyin toplumun baskısından kurtulup kendini en güvende hissettiği dayanışma alanıdır.